

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN**Vejledende dokument: Eksport, reeksport, import af og handel inden for Unionen med horn fra næsehorn**

(2016/C 15/02)

1. Baggrundsinformation om bevarelse af næsehorn og trusler som følge af den seneste stigning i krybskytteri og illegal handel

Forskellige arter af næsehorn er inkluderet i Washingtonkonventionens (CITES) bilag I med undtagelse af populationer af den sydlige underart af det hvide næsehorn (*Ceratotherium simum simum*) fra Sydafrika og Swaziland, som er anført i bilag II.

Ulovlig handel med produkter af næsehorn (især horn) er en af de største trusler for artens overlevelse. I 2007 blev der ulovligt dræbt godt 13 næsehorn i Sydafrika, mens der i løbet af de seneste otte år er sket en dramatisk stigning i krybskytteri på næsehorn, idet 1 004 næsehorn blev dræbt af krybskytter i 2013 og 1 215 i 2014 ⁽¹⁾.

På baggrund af det 16. CITES-CoP-møde i marts 2013 erklærede CITES-sekretariatet følgende:

»Antallet af ulovligt nedlagte næsehorn i Sydafrika er på sit højeste i nyere tid, og det vil med tiden blive uholdbart, hvis krybskytteriet fortsætter med at stige i det nuværende tempo. De svar, der er indkommet efter anmeldelse til parterne nr. 2012/014 og 2012/053, viser, at parterne har truffet forskellige foranstaltninger for at sætte en stopper for det nuværende udbredte krybskytteri på næsehorn og den dertil knyttede ulovlige handel med horn fra næsehorn. Til trods for disse foranstaltninger og de betydelige ressourcer, der investeres i bekæmpelsen af krybskytteri på næsehorn og ulovlig handel med næsehornshorn, og de prisværdige bestræbelser, som udfoldes af retshåndhævende myndigheder i en række lande, fortsætter antallet af næsehorn, som hvert år nedlægges ved krybskytteri, med at stige med en alarmerende hastighed.

Ulovlig handel med horn fra næsehorn er fortsat en af de mest strukturerede kriminelle aktiviteter, CITES i øjeblikket står over for. Der er klare tegn på, at organiserede kriminelle grupper er involveret i krybskytteri på næsehorn og ulovlig handel med horn fra næsehorn. Disse grupper opererer både i forekomststater og i Europa, hvor der er sket tyverier af næsehornshorn fra museer, auktionshuse, antikvitetforretninger og konservatorer. Der er også sket beslaglæggelser i Australien, Hong Kong SAR og Filippinerne. I USA blev syv personer anholdt og anklaget for ulovlig handel med horn fra næsehorn i februar 2012. Ulovlig handel med horn fra næsehorn er derfor blevet et stort problem og har konsekvenser på flere kontinenter. Der er brug for øget internationalt samarbejde og en velkoordineret retshåndhævelse for effektivt at kunne imødegå denne trussel ⁽²⁾.

Sideløbende med denne voldsomme stigning i krybskytteriet er der tegn på, at organiserede kriminelle grupper har været aktive i hele EU med henblik på at anskaffe og handle med næsehornshorn. Dette har fået Europol til at iværksætte en specifik aktion vedrørende ulovlig handel med horn fra næsehorn i Unionen ⁽³⁾.

Før vedtagelsen af den første udgave af dette vejledende dokument i februar 2011 havde en række medlemsstater bemærket en stigning i antallet af ansøgninger om certifikater til brug ved handel inden for EU og reeksport af horn fra næsehorn præsenteret som »antikviteter« eller »forarbejdede enheder«. I mange tilfælde viste efterforskninger, at købernes motiver ikke havde ret meget at gøre med genstandenes kunstneriske karakter. Dette viste sig ved, at de priser, som blev tilbudt for disse produkter i auktionshusene, hovedsagelig var knyttet til deres vægt snarere end til noget andet. Priserne kom op på meget høje niveauer, der ikke har nogen sammenhæng med deres kunstneriske værdi.

Efter at Det Forenede Kongerige og Tyskland i september og oktober 2010 indførte en snæver fortolkning af EU-lovgivningen om handel med disse produkter med lande uden for Unionen, har andre medlemsstater bemærket, at de har modtaget ansøgninger om reeksport eller anmodninger om oplysninger om, hvordan de ville behandle sådanne ansøgninger, hvilket tyder på, at nogle handlende prøvede at undgå den britiske og tyske ordning og finde ud af den letteste måde, hvorpå disse genstande kunne reeksporteres fra EU.

Endvidere er der i det seneste år sket tyverier af næsehornshorn i museer, auktionshuse eller antikvitet- eller konservatorforretninger i et hidtil uset omfang i EU. Europol har registreret 50 tilfælde af tyveri (herunder 10 forsøg) i 13 EU-medlemsstater, som resulterede i 60 stjalne enheder. Sandsynligvis er mange flere tyverier af forskellige årsager ikke blevet rapporteret til Europol.

⁽¹⁾ https://www.environment.gov.za/mediarelease/molewa_waragainstopoaching2015.

⁽²⁾ <http://www.cites.org/eng/cop/16/doc/E-CoP16-54-02.pdf>.

⁽³⁾ <https://www.europol.europa.eu/content/press/europol-and-ireland-identify-organised-crime-group-active-illegal-trading-rhino-horn-9>.

Der er tegn på, at en organiseret kriminell gruppe kan være ansvarlig for de fleste af disse forbrydelser. En tredjedel af de horn, som blev meldt stjålet, er blevet direkte tilskrevet denne gruppe, og der er indtil nu ikke afdækket andre organiserede kriminelle grupper, der er involveret i dette kriminalitetsområde.

Denne organiserede kriminelle gruppe sælger normalt til mellemmand, som ser ud til at være ansvarlige for stigningen i antallet af ansøgninger om certifikater og tilladelser til handel med næsehornshorn.

Medlemmerne af den organiserede kriminelle gruppe deltager regelmæssigt i auktioner og besøger antikvitetshandlere med henblik på at købe, hvis ikke stjæle, monterede horn fra næsehorn eller bearbejdede horn. De mistænkes for at flytte dem til mellemmand, som leverer til det kinesiske og vietnamesiske marked.

Siden restriktionerne på salg af næsehornshorn ved britiske auktioner er det blevet bemærket, at de organiserede kriminelle grupper har koncentreret sig om auktionscentre i andre medlemsstater.

Der er en stærk formodning for, at horn fra næsehorn, navnlig dem, der præsenteres som antikviteter eller forarbejdede enheder, måske reeksporteres fra EU for at stimulere efterspørgslen efter næsehorn til medicinske formål i Asien. Denne handel kan yderligere fremme efterspørgslen efter sådanne produkter i denne region og opretholde priserne på et højt niveau eller presse dem op. En så stor efterspørgsel efter produkter af høj værdi repræsenterer herefter et lukrativt marked, som er meget attraktivt for krybskytter og ulovligt handlende. Denne situation kunne tilskynde dem til at videreføre deres kriminelle aktiviteter, hvilket yderligere kan true bevarelsen af de tilbageværende næsehornspopulationer.

Dette understreger nødvendigheden af, at medlemsstaterne fortsat anvender EU-lovgivningen om handel med vilde dyr og planter på en måde, der beskytter arterne og sikrer deres bevarelse. Det forventes, at dette kan tvinge den organiserede kriminelle gruppe til desperate handlinger med henblik på at erhverve næsehornshorn og således give bedre muligheder for håndhævelsesforanstaltninger.

På CITES CoP16 vedtog man afgørelse 16.84, hvorefter parterne bør:

- »f) hvor det er relevant, indføre nationale foranstaltninger til støtte for implementeringen af CITES for at regulere intern handel med enheder af næsehorn, herunder alle enheder, hvor det af et følgedokument, emballagen, et mærke eller en etiket eller alle øvrige omstændigheder fremgår, at det er en del eller et produkt af et næsehorn
- g) overveje at indføre strengere nationale foranstaltninger til at regulere reeksporten af produkter af næsehornshorn fra enhver kilde«.

Sekretariatet indkaldte til et møde i CITES' taskforce for retshåndhævelse vedrørende næsehorn i Nairobi, Kenya, den 28.-29. oktober 2013 ⁽¹⁾. Mødet samlede en række eksperter og repræsentanter fra 21 lande, som er berørt af krybskytteri på næsehorn og illegal handel med horn fra næsehorn. Det fremgår under strategier og foreslåede aktioner:

»1. Alle parter bør: (...)

- k) gennemføre foranstaltninger til at overvåge aktiviteter i auktionshuse og hos auktionariusser samt i antikvitetshandelen for at forebygge den illegale handel med horn fra næsehorn«

EU-bestemmelserne om handel med vilde dyr og planter skal fortolkes i lyset af deres formål og forsigtighedsprincippet og under behørig hensyntagen til kendskabet til den seneste udvikling. Da det desuden ser ud til, at nogle handlende i mange medlemsstater foretager koordinerede forsøg på at opkøbe horn fra næsehorn i EU, før de (re)eksporteres til Østasien, er der brug for vejledning for at sikre, at alle medlemsstater følger den samme tilgang for eksport og reeksport af den slags produkter (se kapitel 3 nedenfor).

Medlemsstaterne opfordres til at være særligt opmærksomme på ansøgninger om handel med næsehornshorn inden for EU, eftersom de også kan bruges af operatører til at købe dem og herefter ulovligt sælge dem videre til Asien eller til at modtage certifikater, som herefter vil blive misbrugt. Henstillinger vedrørende behandling af disse ansøgninger fremsættes under kapitel 4 nedenfor.

Der er også brug for vejledning med hensyn til ansøgninger om import til EU af næsehornsprodukter, der præsenteres som »jagttrofæer« (kapitel 5).

2. Dette dokument status

Det er et vejledende dokument udarbejdet af Kommissionens tjenestegrene og enstemmigt godkendt af EU's udvalg for handel med vilde dyr og planter, der blev nedsat i henhold til artikel 18 i Rådets forordning (EF) nr. 338/97 ⁽²⁾, og således af EU-medlemsstaternes kompetente myndigheder.

⁽¹⁾ Se <http://cites.org/sites/default/files/notif/E-Notif-2014-006A.pdf>.

⁽²⁾ EFT L 61 af 3.3.1997, s. 1.

Selv om det er et udtryk for, hvordan Kommissionens tjenestegrene og medlemsstaterne fortolker og har til hensigt at anvende forordning (EF) nr. 338/97, og for de foranstaltninger, de anser for at udgøre god praksis, har det ikke retskraft. Det forbliver underlagt EU-lovgivningen og især bestemmelserne i forordning (EF) nr. 338/97.

Dokumentet skal offentliggøres elektronisk af Kommissionens tjenestegrene og kan offentliggøres af medlemsstaterne.

Dokumentet vil blive revideret af EU's udvalg for handel med vilde dyr og planter i andet halvår af 2016.

3. Vejledning i fortolkning af EU-bestemmelser om eksport og reeksport af horn fra næsehorn: ansøgninger om tilladelser i henhold til artikel 5 i forordning (EF) nr. 338/97

EU-retsakter skal fortolkes i overensstemmelse med deres mål. Det fastsættes i artikel 1 i forordning (EF) nr. 338/97, at formålet med forordningen er at »beskytte vilde dyr og planter herunder at sikre deres bevarelse, ved at kontrollere (...) handel hermed«. Bestemmelserne i forordningen skal derfor være udformet på en måde, der er i overensstemmelse med dette formål.

I henhold til artikel 191, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) skal Unionens miljøpolitik endvidere bygge på forsigtighedsprincippet. Såfremt der er mistanke om, at en aktion eller politik risikerer at være til skade for offentligheden eller miljøet, og der ikke er videnskabelig enighed om, at aktionen eller politikken er skadelig, påhviler bevisbyrden for, at den ikke er skadelig, ifølge dette princip dem, der gennemfører aktionen. Princippet har til formål at sikre en højere grad af miljøbeskyttelse gennem forebyggende beslutningstagning i tilfælde af risiko. I praksis er anvendelsesområdet for dette princip bredt og dækker også forbrugerpolitik og EU-lovgivning vedrørende fødevarer og menneskers, dyrs og planters sundhed.

I overensstemmelse med EU-Domstolens faste retspraksis gælder forsigtighedsprincippet bl.a. ved fortolkning og anvendelse af Unionens regelværk på miljøområdet og således også ved fortolkning og anvendelse af forordning (EF) nr. 338/97.

Medlemsstaterne bør anvende forsigtighedsprincippet ved udøvelsen af deres skøn ifølge forordning (EF) nr. 338/97. I den henseende bør de henholde sig til meddelelsen fra Kommissionen af 2. februar 2000 om forsigtighedsprincippet⁽¹⁾, som indeholder oplysninger om de hensyn, der er nødvendige for en korrekt anvendelse heraf.

I medfør af forordning (EF) nr. 338/97, artikel 5, stk. 2, litra d), skal styrelsesrådet ved vurdering af ansøgninger om eksport og reeksport af horn fra næsehorn »efter høring af Videnskabsrådet (have) sikret sig, at der ikke er andre forhold af betydning for artens bevarelse, der taler mod udstedelse af eksporttilladelsen«. De bestemmelser gælder for ansøgninger om eksport og om reeksporttilladelser for enheder af arter anført i bilag A og bilag B.

Denne betingelse gælder for alle enheder af horn fra næsehorn, uanset om de betragtes som »forarbejdede enheder« eller ej.

Kommissionens tjenestegrene og Unionens udvalg for handel med vilde dyr og planter finder, at medlemsstaterne under de nuværende omstændigheder og i lyset af forsigtighedsprincippet bør tage i betragtning, at der er alvorlige faktorer i forbindelse med bevarelsen af næsehornsarten, der taler mod udstedelse af eksport- og reeksporttilladelser, medmindre der fremkommer overbevisende videnskabelig dokumentation for det modsatte.

Som følge heraf mener Kommissionens tjenestegrene og Unionens udvalg for handel med vilde dyr og planter, at det er legitimt for medlemsstaterne at sikre, at der som en midlertidig foranstaltning ikke udstedes eksport- eller reeksporttilladelser til horn fra næsehorn med undtagelse af tilfælde, hvor det er fuldstændig klart, at tilladelsen vil blive brugt til lovlige formål, f.eks. tilfælde, hvor:

1. genstanden er en del af en ægte udveksling af kulturgoder eller kunstneriske produkter mellem velrenommerede institutioner (dvs. museer)
2. den berørte medlemsstats styrelsesråd har sikret sig, at genstanden er et anerkendt kunstværk, og er overbevist om, at dens værdi gør det sikkert, at den ikke vil blive brugt til andre formål
3. genstanden ikke er blevet solgt og er et arvestykke, der flyttes som led i en families flytning eller som led i en arvesag, eller
4. genstanden er en del af et reelt forskningsprojekt.

⁽¹⁾ KOM(2000) 1 endelig, ikke offentliggjort i EUT.

Der gælder yderligere krav i forbindelse med (re)eksport til Kina, idet ansøgninger om eksport- eller reeksporttilladelser vedrørende horn fra næsehorn til Kina bør afvises, eftersom Kinas nationale lovgivning forbyder import og intern handel med næsehornshorn⁽¹⁾. Dette omfatter genstande før konventionen og kunstneriske genstande. Den eneste undtagelse til dette forbud vedrører horn, som er monteret, og importeres som en del af et jagttrofæ⁽²⁾.

Denne ordning gælder for det kinesiske fastland, men ikke for Hong Kong, Macau eller Taiwan, hvis lovgivning tillader handel med horn fra næsehorn i overensstemmelse med CITES-reglerne.

Før der udstedes en eksporttilladelse på de betingelser, der er anført i dette kapitel, bør de berørte medlemsstater orientere CITES-myndighederne i destinationslandet herom og kontrollere, at de er enige om importen af den pågældende enhed. Eksportørens og importørens identitet skal tjekkes og registreres (f.eks. ved at opbevare en kopi af deres identifikationsdokumenter).

4. Handel inden for EU: vejledning i gennemførelse af artikel 8, stk. 3, i forordning (EF) nr. 338/97 på horn fra næsehorn

Før vedtagelsen af den første udgave af dette vejledende dokument havde medlemsstaterne modtaget et stigende antal ansøgninger om certifikater til brug ved handel med horn fra næsehorn inden for EU i henhold til artikel 8, stk. 3, i forordning (EF) nr. 338/97. Vejledning er nødvendig på EU-plan for at sikre, at ansøgningerne behandles ensartet i hele EU.

1. Det er i første omgang væsentligt at understrege den generelle regel om, at handel inden for EU med bilag A-enheder er forbudt i henhold til artikel 8, stk. 1, i forordning (EF) nr. 338/97. Artikel 8, stk. 3, tillader medlemsstaterne at afvige fra dette forbud, såfremt visse betingelser (anført i litra a)-h), er opfyldt⁽³⁾. Brugen af ordet »kan« i artikel 8, stk. 3, gør det dog klart, at medlemsstaterne ikke har pligt til at udstede et certifikat til brug ved handel inden for EU, selv om de pågældende betingelser er opfyldt (medmindre det på anden vis er et krav ifølge EU-lovgivningen, f.eks. ved anvendelse af proportionalitetsprincippet). Når myndigheden skal beslutte, om den skal udstede et certifikat eller ej, må den bruge sine skønsbeføjelser på passende vis.

Som følge heraf kan artikel 8, stk. 3, ikke anses for at give en ansøger ret til et certifikat til handel inden for EU, selv når en af betingelserne i litra a)-h), er opfyldt. Endvidere er artikel 8, stk. 3, underlagt forsigtighedsprincippet, og som drøftet ovenfor vil bevisbyrden for at påvise, at en transaktion er legitim og i overensstemmelse med formålene med forordning (EF) nr. 338/97, derfor ligge hos ansøgeren.

Ved modtagelsen af en ansøgning om kommerciel udnyttelse af horn fra næsehorn i EU i henhold til artikel 8, stk. 3, har en medlemsstat ifølge EU-lovgivningen ret til at afvise at udstede et certifikat, selv om en af betingelserne i litra a)-h), er opfyldt, forudsat at afvisningen er forenelig med proportionalitetsprincippet (dvs. afvisningen er passende til at beskytte arter af vilde dyr eller planter eller sikre deres bevarelse, og afvisningen ikke går ud over det, der er nødvendigt for at nå det mål). Kommissionens tjenestegrene og Unionens udvalg for handel med vilde dyr og planter er af den opfattelse, at dette vil være tilfældet, når ansøgeren ikke klart har dokumenteret, at en transaktion er legitim og forenelig med formålene med forordning (EF) nr. 338/97.

Uanset det foregående afsnit og på grund af de i første kapitel i dette dokument beskrevne omstændigheder bør medlemsstaterne som en midlertidig foranstaltning i princippet ikke udstede noget certifikat for næsehornshorn i henhold til artikel 8, stk. 3.

2. Når bestemmelser ifølge en medlemsstats nationale lovgivning til trods for ovenstående henstillinger ikke tillader landets myndigheder at afvise ansøgninger om certifikater til næsehornshorn til handel inden for EU, jf. ovenfor, bør nedenstående henstillinger følges.

⁽¹⁾ Dette forbud er fastsat i henhold til statsrådets cirkulære om forbud mod handel med næsehornshorn og tigerknogler, nr. 39/1993 af 29. maj 1993.

⁽²⁾ Uddrag fra CITES-varsling 41 (februar 2012): »Kina forbyder import af horn, der ikke er monteret som en del af et jagttrofæ. Dette betyder, at et horn alene ikke kan importeres til Kina. Denne foranstaltning blev truffet af de kinesiske myndigheder til støtte for initiativer, der blev taget af andre lande for at minimere ulovlig handel. Dette forbud gælder dog ikke for jagttrofæer, hvor næsehornets horn er en del af trofæet. Hovedmontering, skuldermontering og full-montering, hvor hornene indgår i et jagttrofæ, kan importeres til Kina fra ethvert oprindelsesland. Forbuddet gælder naturligvis ikke for horn på levende næsehorn, som der er givet tilladelse til at indføre«.

⁽³⁾ Jf. præmis 32-34 i Domstolens dom i sag C-510/99 (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61999CJ0510:DA:HTML>).

I betragtning af det voldsomme opsving i ulovlige aktiviteter i forbindelse med næsehornshorn i EU og organiserede kriminelle gruppers forsøg på at få fat i og udnytte disse produkter kommercielt, anbefales det, at medlemsstaterne følger en risikobaseret tilgang og sørger for maksimal kontrol ved behandling af ansøgninger om certifikater inden for EU. I den forbindelse er det særdeles relevant, at grupper, som er involveret i kriminelle aktiviteter med næsehornshorn, svigagtigt har udnyttet EU-certifikater til handel inden for EU, der er udstedt i henhold til artikel 8, stk. 3, som dokumenter beregnet til at attestere lovligheden af stjalne enheder. Desuden er der for nylig blevet udbudt stjalne enheder til salg, navnlig i auktionshuse i Unionen.

Der er derfor risiko for, at EU-certifikater til handel inden for EU benyttes af disse grupper som led i deres overordnede strategi til at erhverve horn fra næsehorn og handle med dem ulovligt. Medlemsstaterne har et ansvar for at undgå at udstede certifikater, der kan lette sådanne aktiviteter, og bør derfor behandle de pågældende ansøgninger med henblik på handel inden for EU, således at denne risiko minimeres mest muligt.

3. I overensstemmelse med forordning (EF) nr. 338/97 er eksport eller reeksport fra Unionen af enheder af de i bilag A opførte arter kun undtagelsesvis tilladt. Når en medlemsstats myndigheder efter at have foretaget en tilstrækkelig risikovurdering, jf. ovenfor, i den forbindelse finder, at der ikke er risiko for, at udstedelsen af en tilladelse kan gavne personer involveret i ulovlig erhvervelse af eller handel med næsehornshorn, skal betingelserne for, at de kan udstede en tilladelse i henhold til artikel 8, stk. 3, stadig fortolkes restriktivt ⁽¹⁾.

Den ordning, som gælder for handel med næsehornshorn inden for EU, vil afhænge af betingelserne i litra a), b) og c), i artikel 8, stk. 3.

I henhold til artikel 8, stk. 3, litra a), (dvs. enhederne var »anskaffet eller indført inden bestemmelserne for arter omfattet af konventionens liste I eller bilag C1 til Rådets forordning (EØF) nr. 3626/82 ⁽²⁾, eller bilag A fik virkning for vedkommende enheder«), er det et centralt element, at det påhviler ansøgerne at påvise, at enhederne blev anskaffet eller indført i EU før den 4. februar 1977 for alle arter af næsehorn undtagen det hvide næsehorn (for hvilke datoen er den 1. juli 1975). Kan ansøgeren ikke fremlægge denne dokumentation, bør der ikke udstedes et certifikat.

Det ser ud til, at en række genstande præsenteres som »forarbejdede enheder«, hvis kommercielle udnyttelse er reguleret i henhold til artikel 8, stk. 3, litra b), i forordning (EF) nr. 338/97 og artikel 62, stk. 3, i Kommissionens forordning (EF) nr. 865/2006 ⁽³⁾. Hvis en genstand opfylder betingelserne for at blive betragtet som en forarbejdet enhed, jf. artikel 2, litra w), i Rådets forordning, er der ikke brug for et certifikat til kommerciel udnyttelse heraf i Unionen. Dog skal definitionen af »forarbejdet enhed« også fortolkes snævert:

- Ansøgeren skal først påvise, at enheden blev anskaffet »50 år inden ikrafttrædelsen af forordning (EF) nr. 338/97«, dvs. før den 3. marts 1947.
- Derudover bør den kendsgerning, at et næsehornshorn blot er monteret på en plade, et skjold eller en anden type basis uden anden ændring af dets naturlige tilstand, ikke være tilstrækkeligt til at betragte produktet som en »forarbejdet enhed« i henhold til artikel 2, litra w), i forordning (EF) nr. 338/97. Det vejledende dokument, Europa-Kommissionen har udarbejdet om forarbejdede enheder, bør ændres og vil blive ændret i overensstemmelse hermed. Endvidere bør kravet i henhold til artikel 2, litra w), om, at omformningen blev foretaget til »smykker, udsmykningsgenstande, kunst, brugsgenstande eller musikinstrumenter« også overvejes nøje og grundigt, da det i nogle nylige tilfælde ser ud til, at omformningens kunstneriske karakter (såsom væsentlig udskæring, indgravning, indsættelse eller vedhæftning af kunstneriske genstande eller brugsgenstande osv.) ikke var klar, og i så fald var betingelserne i artikel 2, litra w), ikke opfyldt.

Når der indgives ansøgninger om handel med næsehornshorn inden for EU i henhold til artikel 8, stk. 3, litra c), mindes medlemsstaterne om, at det kun er muligt at importere næsehornshorn (som personlige effekter, bl.a. jagttrofæer) til ikkekommercielle formål, og det er derfor ikke muligt for ejerne at få et certifikat til et kommercielt formål i EU i henhold til artikel 8, stk. 3, litra c).

4. Såfremt certifikatet udstedes, skal det indeholde en tilstrækkeligt detaljeret beskrivelse af den berørte genstand til, at det er klart, at det kun kan bruges til den pågældende enhed og ikke kan hvidvaskes til brug for andre enheder. Endvidere kan medlemsstaterne, når lovgivningen tillader det, overveje at sammenholde, kontrollere og registrere ansøgerens og køberens identitet (f.eks. ved at opbevare en kopi af deres identifikationsdokumenter). Der kunne fastsættes en betingelse, der forpligter sælgeren til at informere myndighederne om køberens identitet.

⁽¹⁾ Ifølge EU-lovgivningen som fortolket af Domstolen skal undtagelsesbestemmelser i EU-lovgivningen altid fortolkes snævert.

⁽²⁾ EFT L 384 af 31.12.1982, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 166 af 19.6.2006, s. 1.

Desuden bør EU-certifikater til handel inden for EU udstedes på et transaktionsspecifikt grundlag — der kun tillader én transaktion — hvilket også betyder, at certifikatet kun vil være gyldigt for indehaveren, som er angivet i certifikatets rubrik 1. Det bygger på andet afsnit i artikel 11, stk. 3, i forordning (EF) nr. 865/2006, som giver medlemsstaterne mulighed for at »udstede transaktionsspecifikke certifikater, hvis det skønnes, at der er andre forhold af betydning for artens bevarelse, der taler mod udstedelse af et enhedsspecifikt certifikat.«

5. Import af »jagttrofæer« af næsehorn til EU

Mens indførsel af næsehorn og afledte produkter i EU ikke er tilladt til kommercielle formål, kan der på visse betingelser gives tilladelse til indførsel af jagttrofæer ⁽¹⁾ i EU, når de betragtes som personlige effekter eller bohaver i henhold til artikel 57 i forordning (EF) nr. 865/2006.

I overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) 2015/870 ⁽²⁾ om ændring af forordning (EF) nr. 865/2006 er den første indførsel i Unionen af jagttrofæer af enheder af alle arter af næsehorn betinget af, at den importerende EU-medlemsstat fremlægger en importtilladelse. Ifølge EU-lovgivningen er sådanne jagttrofæer personlige effekter og bohaver og bør forblive ejernes ejendom efter import. De kan ikke sælges eller på anden vis bruges til kommercielle formål.

I de senere år er bestemmelserne om handel med jagttrofæer af næsehornsenheder forsædligt blevet misbrugt af netværk, som hyrede personer i importlande, betalte deres rejse til Sydafrika samt deres jagtsafarier efter næsehorn, hvorefter de overtog hornene og ulovligt solgte dem til asiatiske lande. Bortset fra det udbredte misbrug af jagttrofæer af næsehorn til ulovlige kommercielle formål i Tjekkiet viser efterforskninger i Slovakiet, men også i tredjelande (USA), at en lignende fremgangsmåde med at hyre »pseudojægere« og endda »jægere i god tro« i vid udstrækning er blevet benyttet af kriminelle netværk til at kanalisere næsehornshorn ud af Sydafrika og til Asien.

For at løse det problem anbefalede CITES' taskforce for retshåndhævelse vedrørende næsehorn på sit møde (se fodnote 4) at »gennemføre lovgivning og håndhævelseskontrol for at forebygge, at horn, som er en del af lovligt erhvervede trofæer, bliver brugt til andre formål end jagttrofæer, og sikre, at disse trofæer forbliver i deres ejeres besiddelse til det formål, som er anført i CITES-eksporttilladelsen«.

I den forbindelse anbefales det, at EU-medlemsstaterne:

1. når de skal træffe afgørelse om at udstede en importtilladelse om jagttrofæer af næsehornsenheder
 - er særligt opmærksomme på, om ansøgeren har jagterfaring, og meddele vedkommende, at import til EU kun kan tillades til personlig brug
 - om nødvendigt kontakter eksportlandet for at sikre, at CITES-myndighederne er orienteret om den planlagte jagt og eksport og ikke ligger inde med oplysninger, der taler mod udstedelse af importtilladelse til ansøgeren
2. når de (efter behørig kontrol af, at alle betingelser er opfyldt i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 338/97 og dertil knyttede kommissionsforordninger) udsteder importtilladelsen, indsætter følgende tekst i tilladelsen: »Import af dette jagttrofæ er kun til personlig brug. Genstanden skal forblive i tilladelsesindehaverens eje. Den skal forevises myndighederne på anmodning.«
3. når det er muligt efter national lovgivning, foretager risikobaserede kontroller blandt personer, som har importeret jagttrofæer af næsehorn siden 2009 ⁽³⁾, for at kontrollere, at de stadig er i besiddelse af trofæerne, og dele resultaterne af disse kontroller med andre EU-medlemsstater, Europa-Kommissionen og CITES-sekretariatet.

⁽¹⁾ Jagttrofæ er defineret i artikel 1, stk. 4, litra b), i forordning (EF) nr. 865/2006.

⁽²⁾ EUT L 142 af 6.6.2015, s. 3.

⁽³⁾ Med henblik på import af jagttrofæer af næsehorn, der fandt sted før ikrafttrædelsen af kravet om en importtilladelse, kan der fås oplysninger om ansøgere vedrørende jagttrofæer af næsehorn på anmodning fra eksportlandene.